ئاوێنەکانی تووتیا.. ئەدیب نادر

کاتی خۆی فریشتە لێوانلێو بوو لە زیندەخەو، قوڕقوشمی دەتواندەوە و ڕۆی دەکردە نێوجامە قوپاوە ئەفسانەییەکەی سەر سەرمان، ترسێکی کۆن بەرۆکی زەردی دەگرتین، بەچاوە وردیلەکانمان ئەو پێکهاتووە ڕمووزنەی نێوجامە لینجاوییەکانمان بەدی دەکرد، لە هاتوو دەپرینگاینەوە و مەودا نەهاتەکانیش بانگی دەکردین..لە جامە فافۆنەکەدا کەڵکەڵەیەك شەقڵی دەگرت: چۆن چۆنی لە ئاوێنەکانی تووتیا بەلەسە بین؟ خەونەکانمان، جەنگەڵی ناو ئاگر نەبوون!! لەو پێکهاتە ناشرینە هەڵاتین و بۆ سێبەرێکی میهرەبان دنیا تازەکانمان تەی کرد

ئەو ڕێگایەی گرتمانەبەر،..

لە منداڵدانەوە سەری هەڵدەدا و تاهەتا خۆی کێشمان دەدا

ئەو ڕێگایە

حەکایەتی ناو ئاوێنەکانی تووتیایە

ل□ بەر ئاستانەی پەنجەرە تۆزاوییەکەمەوە دەست پێدەکات، کە فەریکە نیهال□□ك ل□ودیی□وییەوە ڕوو لە ئاسمانی بە دووکەڵ دەمامکدراو لە شەققەی چەکەرە دەدا و ئەستێرە گەردینەکان بەسەر چڵەکانیا شۆڕ دەبنەوە

لەم چوارچێوەیەوە، گەردەلوولێکی تاریك کۆلکەزێڕینە لەباردەبا و ئیتر ڕەنگەکان بەسەر خەونە ئەفسوناوییەکانما شۆڕنابنەوە و دەرگایەکی ئەبەنۆسیی بەڕووی کۆچدا دەکرێتەوە

دەمەوێ: شیعر

باسی چاوەکانم بکات

ئەو دوو کانییەی کەس نازانێ بۆ لەوێ تەقیوونەتەوە

دەمەوێ ببێتە وڕێنەی زوبانە هێشتا نەگلاوەکەم و

وەك ئەفسانەیەکی بەردەوام لە ئەفسوونی ئەم دنیایەی بگەوزێنێ و

پێم بڵێت: گەر کاتێك بۆ ڕۆیشتن هەبێت، بۆ گەڕانەوە بۆ نییە؟

وەك داوەڵی ناو مەزرای یاد، دەمەوێ سێبەری باڵندە هەڵفڕیووەکانی ئومێد بەسەرمدا هەڵوەرێت، بەڵام لەودیو ئەندێشە زەردەپەڕییەکان هەژان منداڵێکی هاروهاجە دەمداتە دەست تووتڕکی بێئارامییەکی سپیی و

بە درەختی ژاکاوی ڕۆژگارەکاندا هەڵدەزنێم

دێتەوە یادم زاهیدەکەی مام□مان سەردەمانێك دەیگوت: ئێمە

شەمەندەفەری هەڵمیین، ژیانمان هێڵی تەریبی ڕەقووشك ه□گ□□اوە،
دواهاتن □□تـ□د□کاتەوە، سەرمان بە وێڵگە دەسپێرین و بە وەرزە
مەحاڵەکاندا هەڵدەگژ□یین
دێتەوە یادم
دەستەمۆی دەستی نادیارییم، چاوەکانم ئاوێنەیەکی سەیر دەسازێنن،
ڕووچاڵە وەك جامە فافۆنەکەی دایکم، شەهوەتی مانگی ڕمووزنی
ئێوارەکان لەناویدا مەلە دەکات، لە هەموو لایەکی قەڵەمڕەوی
تاریکییەکاندا ترس خۆی مەڵاس داوە، ئەفسانەکانی ئێستا خەونەکانم
لە جوووە دەخەن، خەونەکانم ژاوەن لە ئایەتەکانی جێگیربوون لە ژێر
سێبەری درەختەکانی ئومێد
ئەمشەو کات بۆ ڕۆیشتن هەیە و لە ئاووڕدانەوەدا نیگاکان دووکەڵ
دەبێتە ئاسۆیان

..لە ئاوێنەکانی تووتیادا
وەرزەکان کاژی هاوڕەنگیی تووڕ هەڵنادەن، بەڵام یادوەرییە پڕ
هەناسەکانی منداڵیی ڕیشەی خۆیان لە گەنجینەی ساڵگارە بەژەکاندا
قایم دەکەن، لەودیو خولگەی ئەم ئەڵها چەمووش و کەللە پڕپڕ لە
کوڕژنە، دنیایەکی دیکە لە زاقدانی چاوەڕوانییدا دێتەدی، دیدە
ئەبەنۆسییەکانم هەڵدەگڵۆفم
بێشەڵانی چڕی سەرماوسۆڵەکانی ڕێ ڕاودەنێم
تا چۆلەکەکانی جۆقە جۆق لەسەر دانە زەردەکانم هەڵنەکورمێن
ئەم ڕێچکەیە بە کام ناگات، دڵ لەبەر پەنجەرەی خەونە جەنجاڵەکاندا
دەمەیێت و گۆرانییەکانی دوێنێم متووربو□ی ئێواران دەبن، زەبوورە
قەنەووڵییەکانی هەرزەکارییش لێوەکانم بەجێدێڵن
لەم ئاوێنەیەدا
ئەم کڕێوە بەرزەفڕە لە کۆلارەی خەونێکی ئارام دەئاڵێ
شەوارەیەکی دەستەمۆ دەدا لە ئێخەی مەحاڵیی گەڕانەوە
کێڵگەکان لەسەر تەنافی گەواڵەکاندا چاوەڕوانیی هەڵدەخەن
ڕۆژە ڕمۆکەکانیش دەستەویەخەی حەکایەتەکانم دەبن
لەوەرزێکدا، کە بە وەرزەکانی تر ناچێت، ئەشك، کوڕژن بە بەرۆکی
مەودا نادیارەکاندا هەڵدەواسێت، لە بیرچوونەوە تۆوی خۆی لە
کێڵگەکانی ئەندێشە ناوەشێنێ، دڵ کاتژمێرێکی بەدمەستە، سترانی ئەو
کۆڵانانە تێهەڵکێشی ترپە دەکات کە وەك پاساری لەسەر ڕۆحە
سەوزەکەمدا هەڵکورماون
بەر لە ڕەوینەوەی سپێدە قومری شینکەڵەی ئایدیام لەودیو خەیاڵە پڕ
سنوورەکانی سەرم بەرەڵا دەکرد، کۆسپەی یاد بۆنی باروت و
کانزاکانی فەرامۆش نەدەکرد، بیر قەیاغی نێو مشتی کۆمەڵە شەپۆلێکی

تێكقژاو بوو، كە هەنيسك سەوڵەكانى بوو، دەنگە كزەكەمى دەتاساند و
نەيدەهێشت
مەزموورەكانى بێواريى
بۆ هەتەرى چاوە لە تۆزو گەردا نوقمبووەكان بخوێنمەوە و
خەو نەكانم
مەحاڵ خڵووپانى سەرابى دەكردن
تخووبەكانيش تێكەڵ بە تاريكيى دەبوون
..تاراوگە بۆنى گڵكۆى تازەى لێدێ
كۆسپە دوورەكەمان بێتانوپۆ منداڵيى پەلكێش دەكاتەوە ناو ياد و
وێنەى هەسارەيەكى گەڕيدە بەرەو پێواريى دەكشێم
ئەم شيعرە سێبەرى پايز هەڵدەگرێ، شەقامێك□، □□ب□وارە
هەميشەييەكانى وەك گەڵا هەڵدەوەرن..ئاسۆ نا بێتە شانۆ بۆ ئەو
كۆترە بێشومارا نەى لە قەفەزەكانيدا بوونەتە لێبووك و ئەو زەمەنە
سيمبوڵييەى ناويشى كە جاران فەنەرئاسا پێى دەكردين
ئێستا ئيدى فووى يەكجارييمان پيا دەكات!
دڵۆپەكانى بارانێكى ناوەخت بە بيرمدا بازرەقە دەكەنە خوارێ
پەنجەرەكەم وەكو چاويلكەى هەڵماويى مژاوييە و
دەرگاكەشم بيمى ناو جامە فافۆنەكە كڵۆمى دەدات، منداڵييم،
بەرسيلەى چاوە قەتيسەكانى خۆى دەگوشێ و بازرەقە سەرشێتەكان كەزيى
دەكات، يارييەكى كۆن، ئەم ڕۆحە مەينەت داتاشيووەم د□□وشێنێ،
بۆنى ژەنگى خەزانەكان سييەكانم شەتەكدەدا و وەكو تاپۆيەك ڕادەكەم
چنگێ كازيوە بەسەر خۆم هەڵوەرێنم! كێ دەڵێ: چركەكان لە دەستمان
هەڵنا يەن؟ بازرەقەى هەنگاوەكان ناكەونە نێو سەعاتە لمينەكەى
دەستى عەدەم؟ كێ دەڵێ: ئەم ڕووبارە جاڕسەى ژيان بەرهەڵداى
ئاسمانى وشكى ئێستا دەكەين تا لەگەڵ باڵندەكانى دنيادا
ئەستێرەكانى خوا بێنن بيخەنە تابلۆى شەوەوە
بەيانييەكان لە ڕۆژنەى برينەكانى ئەم بلوێرە زراڤەى حەكايەتەوە
هەناسە دەدەن
شەوانيش لەش وەك ئەستێرە خەوزڕ دەبێ و وەك ڕوخسارى مانگى تەماويى
دەژاكێت
بێهوودەيى ژەنگ بە دڵى چرا نيگەرانەكان دەبەخشێت
باڵەكانى سيمرغى دووكەڵيش بۆ دنيا يەكى تر دەمبەن
لەچركە هەڵاتووەكانەوە بازرەقە دەبەستمە خوارێ
هەنگاو بەسەر تولەمارى ڕێگاكاندا دادەچۆڕێت
سەرەنجام ئەوەى لەم دوڕيانە گومڕاو وەڕسكەرانە دەمێنێتەوە، سكڵە
كوژاوەكانى چاو و هەندێ لاوكى وردوخاشە، لەم وەرزە تووتياييەش،
ئەم گلانە بە ميرات بەجێماوەيە، كە ڕوواڵەتى بوونمان بەرجەستەى

دەكات
چاوەڕێی هاتنێكم، پێكهاتووی ڕمووزنی نێو جامە فافۆنەكە ناهێڵێت
بێتەدی
ئیتر چۆن لە ئاوێنەكانی تووتیا دەرباز دەبم؟ چۆن دەگەڕێمەوە ماڵ
و پەنجەرەكانم ئاوەڵا دەكەمەوە؟
چاوەڕێی هاتنێكم
چۆن یادی پێیەكان لە بیرەوەریی جوگرافیا بەتاڵ بكەمەوە؟
چۆن دەمارەكانم ژەهری ڕاكردنەكان لە بیری خۆیان بەرنەوە؟
چۆن چركە چركی ئەو كاتژمێرە گەورانە لە گوێچكەكانم وەدەرنێم كە
لە بۆشاییەكاندا زایەڵە دەدەنەوە؟ كۆمەڵێك چۆنی بێئەنجامی دیكە و
..ئیتر لە پێچ و سیلەی مەوداكان دەقیژێنم:
ئەی غەوارە
ئەی لە خەونی گەڕانەوەدا هەڵكردوو، گەر سەرلەنوێ سمەكانت ئەو
وارە قوڕولیتاوییە تەی كەنەوە، دڵی پڕپڕ خۆشەویستییت دەبێتەوە
دەمامكی ئەرخەوانە پەژمووردەكان؟ دەستە ڕیوەڵەكانت دیسان بۆن و
بەرامەی شیعری تازەیان لێ هەڵدەچێت؟ قافڵەی فرمێسك پۆرترێتەكەت
جێدێڵێ؟ لەسەر ك□ل□□ شكاوەكان خەونەكان دەنووسیتەوە؟ لەژێر سێبەری
دیوارە ڕووخاوەكان بە با دەڵێیت ئایەتی كۆنی سەر لاپەڕەكان ڕاماڵێ
تاكو وێنەی دنیایەكی تری تێدا بڕسكێنیت؟
دەقیژێنم..قیژەكانم وەكو باڵندەی كۆچەریی ئاسۆكان بەجێدەهێڵن،
ئیتر منیش
وەكو هەسارەیەكی شێت بەرەو مەجهوولەكان دەكشێم
كۆتایی – 1992: لەندەن